EVROPSKÁ
KOMISE

V Bruselu dne 24.8.2020
COM(2020) 462 final

2020/0215 (NLE)

Návrh

PROVÁDĚCÍ ROZHODNUTÍ RADY,

kterým se Slovensku uděluje dočasná podpora podle nařízení Rady (EU) 2020/672 na zmírnění rizik nezaměstnanosti v mimořádné situaci v důsledku rozšíření onemocnění COVID-19

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

1. SOUVISLOSTI NÁVRHU

• Odůvodnění a cíle návrhu

Nařízení Rady (EU) 2020/672 (dále jen „nařízení SURE“) stanoví právní rámec pro poskytování finanční pomoci Unie členským státům, které zažívají nebo jimž hrozí vážné narušení ekonomiky v důsledku rozšíření onemocnění COVID-19. Podpora v rámci nástroje SURE slouží především k financování režimů zkrácené pracovní doby nebo podobných opatření, jejichž cílem je ochránit zaměstnance a osoby samostatně výdělečně činné, a tím snížit výskyt nezaměstnanosti a ztrátu příjmů, jakož i doplňkově k financování některých opatření souvisejících se zdravím, a to zejména na pracovišti.

Dne 6. srpna 2020 Slovensko požádalo o finanční pomoc Unie podle nařízení SURE. V souladu s čl. 6 odst. 2 nařízení SURE Komise konzultovala slovenské orgány, aby ověřila náhlý a prudký nárůst skutečných a plánovaných výdajů v důsledku pandemie COVID-19, který přímo souvisí s vnitrostátními režimy zkrácené pracovní doby a podobnými opatřeními. Vnitrostátní režim zkrácené pracovní doby má za cíl chránit zaměstnance a osoby samostatně výdělečně činné, a tím snížit výskyt nezaměstnanosti a ztrátu příjmů. Podnikům v hospodářských obtížích tak umožní dočasně snížit počet hodin odpracovaných jejich zaměstnanci, kteří pak za neodpracované hodiny dostávají veřejnou podporu příjmu. Tohoto režimu mohou využít zaměstnavatelé, kteří museli uložit některým svým zaměstnancům nucenou dovolenou v období od března 2020 do prosince 2021. Tito zaměstnavatelé mohou požádat o náhradu mzdových nákladů až do výše 80 % obvyklé hrubé mzdy zaměstnance na nucené dovolené, a to až do výše 880 EUR měsíčně, pod podmínkou, že zaměstnanec nebude propuštěn. Kromě vnitrostátního režimu zkrácené pracovní doby zavedlo Slovensko také následující doprovodná opatření: a) paušální příspěvek na zaměstnance za období od března do konce září 2020 podmíněný poklesem tržeb nejméně o 20 % (měsíční podpora od 180 do 540 EUR v závislosti na poklesu tržeb); b) paušální příspěvek do konce září 2020 pro osoby samostatně výdělečně činné, na které se vztahuje povinné sociální pojištění, podmíněný poklesem tržeb nejméně o 20 % (měsíční podpora od 180 do 540 EUR v závislosti na poklesu tržeb); c) náhrada mzdy ve výši 80 % hrubé mzdy zaměstnance (do maximální výše 1 100 EUR) do konce září 2020 u podniků uzavřených vyhláškou a d) paušální příspěvek ve výši 210 EUR měsíčně do konce září 2020 pro pracovníky pracující na základě smlouvy, společnosti s jedinou osobou a osoby samostatně výdělečně činné.

Slovensko poskytlo Komisi veškeré příslušné informace.

S přihlédnutím k dostupným důkazům Komise navrhuje Radě, aby přijala prováděcí rozhodnutí o poskytnutí finanční pomoci Slovensku podle nařízení SURE na podporu výše uvedených opatření.

• Soulad s platnými předpisy v této oblasti politiky

Tento návrh je plně v souladu s nařízením Rady (EU) 2020/672, na jehož základě se předkládá.

Tento návrh doplňuje další nástroj práva Unie, jehož účelem je poskytovat podporu členským státům v případě mimořádných událostí, a sice nařízení Rady (ES) č. 2012/2002 ze dne 11. listopadu 2002 o zřízení Fondu solidarity Evropské unie (EUSF) (dále jen „nařízení (ES) č. 2012/2002“). Dne 30. března bylo přijato nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2020/461, které uvedený nástroj mění za účelem rozšíření jeho oblasti působnosti tak, aby

zahrnovala i případy závažného ohrožení veřejného zdraví, a vymezení konkrétních opatření způsobilých pro financování.

- **Soulad s ostatními politikami Unie**

Návrh je součástí řady opatření vypracovaných v reakci na současnou pandemii COVID-19, jako je například investiční iniciativa pro reakci na koronavirus, a doplňuje další nástroje, které podporují zaměstnanost, jako je Evropský sociální fond a Evropský fond pro strategické investice (EFSI) nebo Program InvestEU. Vzhledem k tomu, že tento návrh využívá k podpoře členských států v tomto konkrétním případě rozšíření onemocnění COVID-19 výpůjčky a úvěry, představuje druhou obrannou linii sloužící k financování režimů zkrácené pracovní doby a podobných opatření, napomáhající chránit pracovní místa, a tím zaměstnance a osoby samostatně výdělečně činné proti riziku ztráty zaměstnání.

2. PRÁVNÍ ZÁKLAD, SUBSIDIARITA A PROPORCIONALITA

- **Právní základ**

Právním základem tohoto nástroje je nařízení Rady (EU) 2020/672.

- **Subsidiarita (v případě nevýlučné pravomoci)**

Tento návrh vychází z žádosti členského státu a projevuje evropskou solidaritu poskytnutím finanční pomoci Unie v podobě dočasných půjček členskému státu, který je zasažen rozšířením onemocnění COVID-19. Uvedená finanční pomoc představuje druhou obrannou linii, která dočasně podpoří zvýšené veřejné výdaje vládních institucí určené na režimy zkrácené pracovní doby a podobná opatření, s jejichž pomocí budou moci chránit pracovní místa, a tím zaměstnance a osoby samostatně výdělečně činné proti riziku ztráty zaměstnání a ztráty příjmu.

Tato podpora pomůže postiženým obyvatelům a přispěje ke zmírnění přímého sociálního a hospodářského dopadu, který tato krize související s pandemií COVID-19 způsobila.

- **Proporcionalita**

Návrh je v souladu se zásadou proporcionality. Nepřekračuje rámec toho, co je nezbytné pro dosažení cílů daného nástroje.

3. VÝSLEDKY HODNOCENÍ *EX POST*, KONZULTACÍ SE ZÚČASTNĚNÝMI STRANAMI A POSOUZENÍ DOPADŮ

- **Konzultace se zúčastněnými stranami**

Vzhledem k tomu, že je naléhavě nutné připravit návrh tak, aby jej mohla Rada přijmout včas, nebylo možné provést konzultaci se zúčastněnými stranami.

- **Posouzení dopadů**

Vzhledem k naléhavé povaze návrhu nebylo posouzení dopadů provedeno.

4. ROZPOČTOVÉ DŮSLEDKY

Komise by měla mít možnost sjednávat na finančních trzích výpůjčky a ty následně dále poskytnout členskému státu, který požádá o finanční pomoc v rámci nástroje SURE.

Kromě poskytnutí záruk členskými státy jsou do daného rámce zabudovány další ochranné prvky zajišťující finanční spolehlivost systému:

- důkladný a konzervativní přístup k finančnímu řízení,
- struktura úvěrového portfolia, která omezuje riziko koncentrace, roční expozici a nadměrnou expozici vůči jednotlivým členským státům a zároveň zajišťuje, aby bylo možné poskytnout nejpotřebnějším členským státům dostatečné prostředky, a
- možnosti refinancování dluhu.

2020/0215 (NLE)

Návrh

PROVÁDĚCÍ ROZHODNUTÍ RADY,

kterým se Slovensku uděluje dočasná podpora podle nařízení Rady (EU) 2020/672 na zmírnění rizik nezaměstnanosti v mimořádné situaci v důsledku rozšíření onemocnění COVID-19

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie,

s ohledem na nařízení Rady (EU) 2020/672 ze dne 19. května 2020 o zřízení evropského nástroje pro dočasnou podporu na zmírnění rizik nezaměstnanosti v mimořádné situaci (SURE) v důsledku rozšíření onemocnění COVID-19[1], a zejména na čl. 6 odst. 1 uvedeného nařízení,

s ohledem na návrh Evropské komise,

vzhledem k těmto důvodům:

(1) Dne 6. srpna 2020 Slovensko požádalo Unii o finanční pomoc, která by doplnila jeho vnitrostátní úsilí při řešení dopadu rozšíření onemocnění COVID-19 a jeho socioekonomických důsledků pro pracovníky.

(2) Předpokládá se, že rozšíření onemocnění COVID-19 a mimořádná opatření, která Slovensko provedlo s cílem omezit výskyt onemocnění a jeho socioekonomické a zdravotní důsledky, budou mít dramatický dopad na veřejné finance. Podle prognózy Komise z jara 2020 mělo Slovensko ke konci roku 2020 vykazovat schodek veřejných financí a veřejný dluh ve výši 8,5 %, resp. 59,5 % hrubého domácího produktu (HDP). Podle předběžné prognózy Komise z léta 2020 se předpokládá, že se HDP Slovenska v roce 2020 sníží o 9,0 %.

(3) Rozšíření onemocnění COVID-19 na Slovensku imobilizovalo značnou část pracovní síly. To vedlo k náhlému a prudkému nárůstu veřejných výdajů na Slovensku, který souvisel s vnitrostátním režimem zkrácené pracovní doby a podobnými opatřeními, jak uvádí 4. bod odůvodnění.

(4) „Zákon č. 5/2004 Sb., o službách zaměstnanosti“, jak jej uvádí žádost Slovenska ze dne 6. srpna 2020, byl základem pro zavedení řady opatření k řešení dopadu rozšíření onemocnění COVID-19, včetně režimu na podporu zaměstnavatelů, kteří uložili zaměstnancům nucenou dovolenou v období od března 2020 do prosince 2021. Tito zaměstnavatelé mohou požádat o náhradu mzdových nákladů až do výše 80 % obvyklé hrubé mzdy zaměstnance na nucené dovolené, a to až do výše 880 EUR měsíčně, pod podmínkou, že zaměstnanec nebude propuštěn. Kromě toho byla zavedena řada doprovodných opatření: a) paušální příspěvek na zaměstnance za období od března do konce září 2020 podmíněný poklesem tržeb nejméně o 20 % (měsíční podpora od 180 do 540 EUR v závislosti na poklesu tržeb); b) paušální příspěvek do konce září 2020 pro osoby samostatně výdělečně činné, na které se vztahuje povinné sociální pojištění,

[1] Úř. věst. L 159, 20.5.2020, s. 1.

podmíněný poklesem tržeb nejméně o 20 % (měsíční podpora od 180 do 540 EUR v závislosti na poklesu tržeb); c) náhrada mzdy ve výši 80 % hrubé mzdy zaměstnance (do maximální výše 1 100 EUR) do konce září 2020 u podniků uzavřených vyhláškou a d) paušální příspěvek ve výši 210 EUR měsíčně do konce září 2020 pro pracovníky pracující na základě smlouvy, společnosti s jedinou osobou a osoby samostatně výdělečně činné. Paušální příspěvek lze považovat za opatření podobné režimu zkrácené pracovní doby, jak je uveden v nařízení (EU) 2020/672, neboť jeho cílem je ochránit osoby samostatně výdělečně činné nebo podobné kategorie pracovníků před snížením či ztrátou příjmů.

(5) Slovensko splňuje podmínky pro žádost o finanční pomoc, které stanoví článek 3 nařízení (EU) 2020/672. Slovensko předložilo Komisi příslušné důkazy, že skutečné a plánované veřejné výdaje od 1. února 2020 vzrostly o 1 077 457 000 EUR z důvodu vnitrostátních opatření přijatých s cílem řešit sociálně-ekonomické dopady rozšíření onemocnění COVID-19. Tato částka představuje náhlý a prudký nárůst, neboť nová opatření se týkají významné části podniků a pracovní síly na Slovensku. Slovensko hodlá pokrýt 390 262 000 EUR ze zvýšené částky výdajů prostřednictvím finančních prostředků Unie a 56 311 400 EUR vlastním financováním.

(6) Komise Slovensko konzultovala a ověřila náhlý a prudký nárůst skutečných a plánovaných veřejných výdajů přímo související s režimy zkrácené pracovní doby a podobnými opatřeními, jak je uvádí žádost ze dne 6. srpna 2020, v souladu s článkem 6 nařízení Komise (EU) 2020/672.

(7) Měla by být tudíž poskytnuta finanční pomoc s cílem pomoci Slovensku řešit socioekonomické dopady vážného narušení ekonomiky způsobeného rozšířením onemocnění COVID-19.

(8) Toto rozhodnutí by nemělo předjímat výsledek případných řízení o narušení fungování vnitřního trhu, která mohou proběhnout, a to zejména na základě článků 107 a 108 SFEU. Nemělo by rovněž zprošťovat členské státy povinnosti oznamovat Komisi záměry poskytnout státní podporu podle článku 108 SFEU.

(9) Slovensko by mělo Komisi pravidelně informovat o provádění plánovaných veřejných výdajů, aby mohla Komise posoudit rozsah, v němž Slovensko tyto výdaje provedlo.

(10) Rozhodnutí o poskytnutí finanční pomoci je přijato se zohledněním stávajících a očekávaných potřeb Slovenska, jakož i žádostí o finanční pomoc podle nařízení (EU) 2020/672, které již podaly nebo plánují podat další členské státy, přičemž byly uplatněny zásady rovného zacházení, solidarity, proporcionality a transparentnosti,

PŘIJALA TOTO ROZHODNUTÍ:

Článek 1

Slovensko splňuje podmínky stanovené v článku 3 nařízení (EU) 2020/672.

Článek 2

1. Unie poskytne Slovensku půjčku v maximální výši 630 883 600 EUR. Půjčka má průměrnou dobu splatnosti nejvýše patnáct let.

2. Období dostupnosti pro finanční pomoc poskytnutou tímto rozhodnutím činí osmnáct měsíců počínaje prvním dnem po vstupu tohoto rozhodnutí v platnost.

3. Komise poskytne Slovensku finanční pomoc Unie v nejvýše osmi splátkách. Splátka může být vyplacena v jedné nebo více tranších. Splatnost tranší v rámci první splátky může být delší než maximální průměrná splatnost uvedená v odstavci 1. V takových případech se splatnost dalších tranší stanoví tak, aby byla po vyplacení všech splátek dodržena maximální průměrná splatnost uvedená v odstavci 1.

4. První splátka bude uvolněna v závislosti na vstupu dohody o půjčce uvedené v čl. 8 odst. 2 nařízení (EU) 2020/672 v platnost.

5. Slovensko uhradí náklady financování Unie podle článku 4 nařízení (EU) 2020/672 za každou splátku plus veškeré poplatky, náklady a výdaje Unie vyplývající z jakéhokoli financování.

6. Komise rozhodne o výši a vyplacení splátek, jakož i o výši tranší.

Článek 3

Slovensko může financovat vnitrostátní režim zkrácené pracovní doby a doprovodná opatření podle čl. 54 odst. 1 písm. e) zákona č. 5/2004 Sb., o službách zaměstnanosti.

Článek 4

Slovensko informuje Komisi do [*DATUM: šest měsíců po datu zveřejnění tohoto rozhodnutí]* a následně každých šest měsíců o provádění plánovaných veřejných výdajů, a to až do doby, kdy budou tyto plánované veřejné výdaje v plné výši provedeny.

Článek 5

Toto rozhodnutí je určeno Slovenské republice.

Článek 6

Toto rozhodnutí se vyhlašuje v *Úředním věstníku Evropské unie.*

V Bruselu dne

Za Radu
předseda/předsedkyně